

Trnavský samosprávny kraj

KNÍŽNIČNÝ SPRAVODAJCA

Časopis pre verejné knižnice TTSK

Verejné knižnice Trnavského samosprávneho kraja v roku 2011

Možnosti využitia biblioterapie v práci s používateľmi knižnice

Prázdninový superklub

Ocenenia pre knihovníkov

Zo života Krajskej pobočky SSK Trnava

Z regiónov:

*85. výročie založenia knižnice v Hlohovci
Spravodajstvo zo života Žitnoostrovnej knižnice
v Dunajskej Strede*

*Výstavy v Žitnoostrovnej knižnici
v Dunajskej Strede*

Marec v Galantskej knižnici

Dni detskej knihy v Záhorskej knižnici v Senici

Do knižnice—celoslovenská kampaň

Ročník: 39

Číslo: 1

Trnava 2012

VEREJNÉ KNIŽNICE TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA V ROKU 2011

Knížnica Juraja Fándlyho v Trnave v rámci svojej funkcie regionálnej knižnice s krajskou pôsobnosťou spracovala výsledky činnosti verejných knižníc Trnavského samosprávneho kraja za rok 2011.

1. SIEŤ KNIŽNÍC

Počet verejných knižníc v TTSK sa v roku 2011 znížil z 244 na 241, pričom ale nebola zrušená žiadna knižnica. V okrese Dunajská Streda už knižnice, ktoré sídlili v rôznych obciach, ale mali jedného zriaďovateľa, v roku 2011 vykazujeme ako jednu knižnicu, pričom druhá knižnica sa vyказuje ako jej pobočka. Sú to Obecné knižnice Šuľany a Maslovce, pričom Šuľany sa stali pobočkou knižnice v Hornom Bare a Maslovce sú pobočkou knižnice v Čenkovciach. Obecná knižnica Kútники a Obecná knižnica Kútники – osada Blažov boli dňom 1. 1. 2011 zlúčené.

Zvýšil sa počet stagnujúcich knižníc v kraji z 33 knižníc na 35 knižníc. Znížil sa aj počet knižníc s profesionálnym zamestnancom (ďalej obecné PZ) v okrese Dunajská Streda, keď 3 knižnice boli preradené medzi knižnice s neprofesionálnym zamestnancom (ďalej obecné NZ). Počet stagnujúcich knižníc sa najviac zvýšil v okrese Dunajská Streda (+3), Trnava (+1) a Senica (+1), naopak poklesol v okresoch Skalica (-2), Piešťany (-1).

2. KNIŽNIČNÝ FOND

Knížničný fond verejných knižníc TTSK tvorilo spolu 2.050.488 knížničných jednotiek (ďalej kn. j.), čo je o 15.505 kn. j. menej ako v roku 2010. Počet kn. j. zahŕňa aj kn. j. v stagnujúcich knižniciach. Z celkového počtu kn. j. tvorí 520.640 kn. j. odborná literatúra (25,39 %), čo je v porovnaní s r. 2010 o 8.696 menej (-0,23 %), 911.553 kn. j. tvorí krásna literatúra pre dospelých (44,46 %), čo je o 3.368 kn. j. menej (-0,17), 114.646 kn. j. je odborná literatúra pre deti (5,59 %), čo je o 1.999 kn. j. menej (-0,03 %) a 503.649 kn. j. krásna literatúra pre deti (24,56 %), čo je o 1.442 kn. j. menej (-0,11 %). Percentuálne zloženie knížničného fondu vo verejných knižniciach trnavského kraja podľa druhu knížničných jednotiek sa v r. 2011 nezmenilo, najviac zastúpená je krásna literatúra pre dospelých a krásna literatúra pre deti.

Pokles knížničného fondu zaznamenali knižnice až v 5 okresoch, z nich najväčší pokles bol v okresoch Galanta, Dunajská Streda a Skalica. Nárast knížničného fondu zaznamenali knižnice v dvoch okresoch: Hlohovec a Piešťany. Pokles v počte kn. j. v obecných PZ knižniciach a následný nárast kn. j. v obecných NZ knižniciach bol spôsobený preradením troch knižníc v okrese Dunajská Streda z profesionalizovaných knižníc medzi neprofesionalizované. Z knížničných fondov verejných knižníc bolo v zmysle vyhlášky č. 421/2003 Z. z. o evidencii a revízii knížničných fondov vyradených spolu 76 346 kn. j., čo je o 28 799 kn. j. viac ako v roku 2010.

Z hľadiska obsahového zloženia knížničného fondu najväčšiu časť, až 44,46 %, tvorí krásna literatúra pre dospelých a 25,39 % odborná literatúra pre dospelých, 24,56 % je krásna literatúra pre deti a 5,59 % tvorí odborná literatúra pre deti.

V roku 2011 získali verejné knižnice kúpou prírastok knížničného fondu v počte 17.865

kn. j., čo je o 1.007 kn. j. menej ako v roku 2010. Vzrástol prírastok vo forme knižných darov od občanov a inštitúcií na 9.589 kn. j., čo je o 1.541 kn. j. viac ako v roku 2010.

Priemerná cena 1 knižničného dokumentu, získaného kúpou v roku 2011, bola 8,62 €, čo je o 0,02 € menej ako v roku 2010.

Celkovo bol v roku 2011 vo verejných knižniciach TTSK zakúpený knižničný fond v hodnote 153.852,910 €, čo je o 91.986, 64 € menej ako v roku 2010.

Jedným zo zdrojov nákupu boli dotácie z dotačného programu MK SR. Verejné knižnice TTSK získali v roku 2011 spolu 49.380,05 € (-18.004,96 €).

Podľa odporúčaní IFLA by mali knižnice ročne na 1 obyvateľa nakúpiť dokumenty v hodnote 1,16 €. K 31. 12. 2011 mal TTSK (podľa údajov ŠÚ SR) spolu 563.081 obyvateľov, podľa odporúčaní IFLA by mali verejné knižnice TTSK na nákup knižničného fondu vynaložiť sumu 653.174 €. V skutočnosti bolo na nákup vynaložených len 23,56% (-1,42 %) z odporúčanej sumy, t. j. 153.852,91 €, čo je o 499.321,1 € menej ako odporúča IFLA.

Na 1 obyvateľa TTSK boli v r. 2011 zakúpené nové knihy v hodnote 0,273 € (-0,016 € oproti odporúčaniam IFLA), čo znamená, že na 1 obyvateľa TTSK bolo zakúpených 0,032 kn. j. (+0,02 €). **Celkový prírastok v r. 2011 (získaný kúpou, darom, výmenou, povinný výtlačok), prepočítaný na 1 obyvateľa TTSK, bol 0,053 knižničných jednotiek (+0,003).** Verejné knižnice TTSK odoberali spolu 784 titulov periodík, čo bolo o 47 titulov menej ako v r. 2010. Z tohto počtu bolo 88 zahraničných titulov (-14).

3. VÝPOŽIČKY

Verejné knižnice TTSK zrealizovali v r. 2011 spolu 1.777.135 výpožičiek knižničných dokumentov, čo je o 196.222 výpožičiek menej ako v roku 2010. Priemerný počet výpožičiek na 1 obyvateľa TTSK bol 3,16 výpožičiek (-0,35), každý registrovaný používateľ zrealizoval priemerne 32,74 výpožičiek (-0,04). Počet výpožičiek bol menší o 196.222. Príčinou poklesu je pravdepodobne rekonštrukcia MsK mesta Piešťany (október – december 2011) i čiastočná rekonštrukcia v KJF v Trnave (výmena okien), počas ktorých boli knižnice úplne, resp. čiastočne zatvorené. Minimálny nárast výpožičiek bol zaznamenaný len v okrese Skalica (+215), v ostatných okresoch bol zaznamenaný veľký pokles výpožičiek. Najväčší pokles bol zaznamenaný v okrese Dunajská Streda (-60 084), Piešťany (-53 459) a v okrese Trnava (-44 803). Absenčné výpožičky v r. 2011 výrazne poklesli, boli nižšie o 179.671 výpožičiek, pričom nárast bol zaznamenaný len v okrese Skalica. Pokles 16.551 bol zaznamenaný aj v prezenčných výpožičkách v štyroch okresoch, z ktorých najväčší pokles zaznamenali knižnice v okresoch Trnava (-14.924) a Piešťany (-3.481). Nárast prezenčných výpožičiek bol v troch okresoch trnavského kraja: Galanta (+1.899), Senica (+1.493) a Hlohovec (+913).

4. POUŽÍVATELIA

Verejné knižnice TTSK v r. 2011 zaregistrovali 54.287 používateľov, čo je 9,64 % (-1,11) z celkového počtu obyvateľov TTSK.

V porovnaní s r. 2010 bol zaznamenaný veľký pokles aktívnych používateľov (-6.066), pričom pokles bol v okresoch Trnava, Dunajská Streda, Piešťany, Senica, Skalica, Galanta, nárast bol len v okrese Hlohovec. Počet detí do 15 rokov klesol o 1.062 detí.

Celkovo bolo vo verejných knižniciach TTSK zaregistrovaných 18.649 detí (- 1.062),

čo predstavuje 34,35 % z počtu registrovaných čitateľov (+1,69 %). Najväčší pokles registrovaných čitateľov zaznamenali okresy Trnava (-3.571), Dunajská Streda (-695), Piešťany (-660) a najväčší pokles čitateľov do 15 rokov bol v okresoch Dunajská Streda (-528) a Trnava (-429). Nárast zaznamenali len v okrese Hlohovec (+208) a Galanta (+79). S cieľom využiť výpožičné a informačné služby navštívilo verejné knižnice TTSK spolu 946.515 návštevníkov (+69.529), z toho návštevníci podujatí 110.518 (+14.533), návštevníci online služieb 278.002 (+ 78.542). Najvyšší pokles zaregistrovaných detí do 15 rokov zaznamenali obecné neprofesionalizované knižnice (-515), nárast zaznamenali len mestské knižnice (+310). **V r. 2011 každý obyvateľ TTSK navštívil verejnú knižnicu v priemere 1,68-krát (+0,12).**

5. ĎALŠIE ČINNOSTI

Knižnice vynakladajú mimoriadne úsilie na to, aby sa prezentovali na verejnosti a priviedli ľudí do knižníc. Organizujú obrovské množstvo vzdelávacích a kultúrno-výchovných podujatí pre verejnosť.

5.1 KULTÚRNO-VÝCHOVNÁ ČINNOSŤ

Verejné knižnice TTSK zrealizovali v roku 2011 spolu 2 944 (+214) vzdelávacích a kultúrno-výchovných podujatí pre verejnosť, z toho bolo 767 hodín informačnej výchovy (+19) a 39 odborných kurzov a seminárov (-11).

Z toho najviac podujatí bolo opäť zrealizovaných v okresoch Trnava (952), Dunajská Streda (433) a Galanta (435). Najvyšší nárast v počte kultúrnych podujatí zaznamenali knižnice v okrese Piešťany (+97), Galanta (+72), Senica (+57) a Trnava (+49), najväčší úbytok bol v okresoch Dunajská Streda (-50) a Hlohovec (-13). Knižnice zrealizovali 767 hodín informačnej výchovy (+19), z toho najvyšší počet zrealizovali rovnako ako v r. 2010 v okrese Trnava (233) a Dunajská Streda (173), pokles zaznamenali v okresoch Galanta (-8) a Senica (-1).

Verejné knižnice navštívilo spolu 946 515 návštevníkov, z toho bolo 110.518 (+14 533) návštevníkov podujatí a 278 002 (+ 78 542) návštevníkov online služieb.

V porovnaní podľa typu knižnice už tradične najviac podujatí pripravili mestské a krajská regionálna knižnica. Pokles v počte podujatí zaznamenali len obecné PZ knižnice. Obecné knižnice, aj vzhľadom na nízky počet prevádzkových hodín, sa zameriavajú najmä na exkurzie a hodiny informačnej výchovy pre miestne základné a materské školy. Verejné knižnice každý rok pripravujú veľké množstvo podujatí pre verejnosť, v roku 2011 pripravili a uskutočnili 2 944 podujatí (+ 214), v knižniciach sa konali besedy so spisovateľmi a tvorcami kníh, tvorivé dielne, rôzne literárne súťaže pre deti. Podujatia sú propagované v médiách, miestnych i celoslovenských periodikách. Podrobnejšie informácie o podujatiach sú uverejnené vo výročných správach regionálnych knižníc a mestských knižníc.

5.2 METODICKÁ ČINNOSŤ

Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede vykonáva metodickú činnosť v jednom okrese pre 65 verejných knižníc, Galantská knižnica tiež v jednom okrese pre 33 knižníc, Záhorská knižnica v Senici pre 50 knižníc okresov Senica a Skalica. Knižnica JF v Trnave koordinuje činnosť 94 verejných knižníc okresov Hlohovec, Piešťany, Trnava a v rámci krajskej funkcie koordinuje činnosť 3 regionálnych knižníc TTSK.

Metodické pracoviská regionálnych knižníc zrealizovali spolu 141 metodicko-inštruktážnych návštev v obecných a mestských knižniciach a poskytli knižniciam vo svojej metodickej pôsobnosti 482 metodických konzultácií (+29).

5.3 EDIČNÁ ČINNOSŤ

V edičnej činnosti sa knižnice orientovali na vydávanie regionálnych bibliografií, výberových bibliografických letákov k pripravovaným podujatiam, metodických materiálov na pomoc pracovníkom obecných knižníc a propagačných materiálov o svojej činnosti. Verejné knižnice TTSK vydali v roku 2011 spolu 74 edičných titulov, čo je o 5 viac ako v roku 2010. Z dôvodu šetrenia finančných prostriedkov knižnice niektoré edičné tituly vydávajú len v elektronickej forme.

6. INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

Z celkového počtu 241 verejných knižníc v TTSK je na internet pripojených 56 knižníc (+3), ktoré umožňujú návštevníkom prístup na internet na 210 počítačoch (+16).

Od roku 2008 sa v oblasti informačných technológií situácia vo verejných knižniciach veľmi zlepšila, najmä vďaka projektu MK SR Verejný internete, do ktorého sa zapojilo spolu 10 verejných knižníc TTSK.

Knižnice trnavského kraja mali v roku 2011 spolu 389 osobných PC, čo je o 31 PC viac ako v roku 2010. Z toho 210 počítačov bolo s pripojením na internet pre verejnosť, čo je o 16 PC viac ako v predchádzajúcom roku.

Pri porovnaní podľa typu knižnice výrazný nárast v počte osobných PC zaznamenali v roku 2011 obecné neprofesionalizované knižnice (+31), rovnako ako aj v počte PC s pripojením na internet (+16).

7. ZAMESTNANCI

Vo verejných knižniciach TTSK pracovalo v roku 2011 v prepočítanom stave 154,82 pracovníkov, čo je o 1,54 menej ako v roku 2010. Z toho 118,810 (prepočítaný stav) boli pracovníci vykonávajúci knihovnícke činnosti (-5,57). Priemerný plat zamestnancov knižníc TTSK v roku 2011 bol 652,01 € (+4,17 €). V roku 2011 pracovalo vo verejných knižniciach TTSK v prepočítanom stave 20,75 zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním, čo je o 1,45 pracovníkov viac ako v roku 2010.

8. HOSPODÁRENIE

V roku 2011 bola na činnosť verejných knižníc v TTSK vynaložená celková suma 2.343.939,97 €, čo je v porovnaní s r. 2010 o 43 970,57 € viac. Z toho tvorili mzdové náklady sumu 1 211 328,44 € (-4 233,53 €).

Na nákup knižničných fondov bolo vynaložených 153 852,91 €, čo bolo o 9 197,73 € menej ako v r. 2010. Na 1 obyvateľa boli zakúpené nové knihy v hodnote 0,273 € (-0,016 €). Na 1 obyvateľa TTSK bolo v roku 2011 zakúpených 0,032 kn. j. (+0,002).

Verejné knižnice získali spolu tržby v celkovej sume 155 230,67 € (+34 770,5), z toho na poplatkoch za knižničné služby získali 100 243,22 € (-1 893,55 €).

*Podľa ročných výkazov o knižnici KULT (MK SR)10-01 za rok 2011
spracovala Mgr. Darina Kráľová, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave
Upravila Bc. Ivana Gáľusová, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave*

MOŽNOSTI VYUŽITIA BIBLIOTERAPIE V PRÁCI S POUŽÍVATEĽMI KNIŽNICE

V historických priestoroch auly PAZMANEUM na Trnavskej univerzite sa 29. mája 2012 uskutočnil pri príležitosti 20. výročia uzavretia dohody o spolupráci Knižnice Juraja Fándlyho so Spojenou základnou školou na Čajkovského ulici seminár a workshop pod názvom *Možnosti využitia biblioterapie v práci s používateľmi knižnice*.

Podujatie zorganizovala Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave spolupráci s Krajskou pobočkou Spolku slovenských knihovníkov v Trnave, Slovenskou asociáciou knižníc a Trnavskou univerzitou. Seminár sa mohol uskutočniť aj vďaka finančnej podpore z grantového programu Partnerstvo od Slovenskej asociácie knižníc.

Obr. č. 1: Účastníci seminára

Určený bol pracovníkom verejných knižníc na Slovensku, pedagógom a členom Krajskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov v Trnave. Obsahovo nadväzoval na seminár *Biblioterapia a jej využitie v knihovníckej praxi*, ktorý pripravila Krajská pobočka SSK v Bratislave v novembri 2011 a konal sa 23. novembra 2011 v Univerzitnej knižnici v Bratislave. Cieľom podujatia bolo informovať knihovníkov o možnostiach využitia biblioterapie v ich každodennej práci prostredníctvom literatúry

a jej literárnych hrdinov. Podujatie moderovala Mgr. Lívia Koleková, predsedníčka KP SSK v Trnave, ktorá je súčasne aj riaditeľkou hostiteľskej KJF v Trnave. Na úvod hostí privítala a zároveň predstavila historické priestory auly Pazmaneum PhDr. Zuzana Martinkovičová, riaditeľka Univerzitnej knižnice Trnavskej univerzity.

Z pracovných dôvodov bol workshop s Mgr. Timoteou Vráblovou, PhD z Ústavu slovenskej literatúry SAV v Bratislave presunutý z popoludňajšej časti na úvod seminára. *Workshop Okno v duši* začala lektorka stručným uvedením do problematiky biblioterapie, pričom zdôraznila, že vhodne vybrané knihy môžu pomáhať vytvárať rovnováhu v osobnom živote. V ďalšej časti prostredníctvom knihy Jána Uličianskeho *Analfabeta* Negramotná názorne vysvetlila, ako môžu knihovníci pracovať s literárnym textom. Knižovníci môžu terapeuticky pôsobiť na svojich čitateľov, a knihy môžu tak zmeniť pohľad detí i dospelých na rôzne problémy.

Ostatné prezentácie už nasledovali podľa programu.

Prezentáciu s prednáškou *Tvorivá dramatika v biblioterapii* predniesla PaedDr. Dana Kollárová, PhD. z Katedry pedagogiky PdF UKF v Nitre. Zamerala sa na využitie tvoriv-

vej dramatiky v biblioterapii, ako môžu knihovníci prostredníctvom vhodne vybranej rozprávky motivovať detských čitateľov, ako môžu využívaním dramatických prvkov dosiahnuť stanovené terapeutické ciele. Dr. Kollárová je autorkou knihy *Od tvorivej dramatiky k biblioterapii*, ktorá bude vydaná do konca tohto roku.

Obr. č. 2: Názorná ukážka terapie

Všetkých účastníkov rozohrala (niektorých aj položila – obr. č. 2) prednáška *Knih ako zrkadlo (alebo Traja pátra či a ich terapeuticko-výchovný potenciál)* od PaedDr. Barbory Kováčovej PhD. z Ústavu sociálnych štúdií a liečebnej pedagogiky PdF UK Bratislava. Predstavila nám prácu s problémovými deťmi, pričom terapeutickým pôsobením vhodne vybranej literatúry sa tieto deti po určitom čase dokážu porovnávať s knižnými hrdinami, dokážu po menovať a rozoznať dobro a zlo, odsúdiť šikanu a nevhodné správanie voči slabším spolužiakom.

O projekte *Bibliothelp* informovala Monika Holoubková, študentka Kabinetu informačných štúdií a knihovníctva Filozofickej fakulty MU v Brne. Projekt vznikol v roku 2008, na stránke www.bibliothelp.cz propaguje liečebné a podporné účinky čítania prostredníctvom 5 sekcií: psychické problémy, fyzické problémy, pohádkoterapie, terapeutická praxe a typy čtenáru, si návštevníci môžu vybrať sekciu podľa svojich problémov, v rámci každej je ponuka literatúry, ktorú odporučili odborníci.

Po obedňajšej prestávke vystúpila so svojou prezentáciou *Skúsenosti z projektu venovanému biblioterapii* Mgr. Gabika Futová zo SNK Martin. Projekt realizovala Knížnica P. O. Hviezdoslava v Prešove v spolupráci so základnou školou. Prebiehal v troch fázach, v prvej fáze sa realizovali literárne hodiny – zážitkovým čítaním proti násiliu a šikane, v druhej časti sa konal workshop pre pedagógov, na ktorom sa pedagógovia učili využívať zážitkové čítanie vo vyučovaní a vyvrcholením projektu bol 5-dňový detský tábor s účastníkmi literárnych hodín.

Na záver seminára vystúpila s prezentáciou *Biblioterapia vo verejných knižniciach Trnavského samosprávneho kraja* Mgr. Darina Kráľová z Krajskej pobočky SSK v Trnave. V úvode prezentácie predstavila sieť verejných knižníc trnavského kraja, v teoretickej časti vysvetlila základné pojmy, zdôraznila, ako je dôležité pri biblioterapii správny výber knihy a predstavila aktivity KJF v Trnave a regionálnych knižníc TTSK zamerané na biblioterapiu. Na záver konštatovala, že na realizáciu biblioterapie vo verejných knižniciach chýba predovšetkým odborný kvalifikovaný personál, čo je aj výzva do budúcnosti, aby sa zabezpečilo aj vzdelávanie knihovníkov z praxe prostredníctvom odborných kurzov a seminárov.

V záverečnej diskusii vystúpila Mgr. Jana Vozníková, predsedníčka KP SSK v Bratislave a iniciátorka prvého seminára venovaného využívaniu biblioterapie v knižniciach. Vysvetlila, že cieľom knihovníkov nie je zasahovať do odbornej práce psychoterapeutov a lekárov, nakoľko knihovníci nemajú na to príslušné vzdelanie. Informovala o príprave slovenského portálu BiblioHELP.

Biblioterapia ako psychoterapeutická metóda sa využíva prioritne v špeciálnych knižniciach: v nemocniciach, v liečebných ústavoch, sanatóriách pod dohľadom lekára v spolupráci s knihovníkom. Vo všeobecnosti môžeme konštatovať, že verejné knižnice biblioterapiu nevyužívajú takmer vôbec, resp. ak áno, tak len minimálne, nemajú na to podmienky ani odborný personál. V spolupráci s odborníkmi a špeciálnymi pedagógmi však môžu ponúknuť rôzne aktivity deťom zo špeciálnych škôl a detských domovov, klientom Domovov sociálnej starostlivosti, pacientom v nemocniciach, väzňom v nápravno-výchovných zariadeniach, Klubom abstinujúcich alkoholikov i seniorom v domovom dôchodcov. Terminologický a výkladový slovník knižničnej vedy uvádza: „*Biblioterapia je psychoterapeutická metóda, ktorá využíva čítanie k liečbe duševne chorých, ale rovnako sa využíva aj pri rehabilitácii po liečbe a k navodzovaniu relaxácie v rámci psychohygieny.*“

Knihovníci môžu prostredníctvom vhodne vybranej a doporučenej literatúry vhodne pôsobiť na svojich čitateľov, zážitkovým čítaním môžu preventívne pôsobiť proti šikane, násiliu, drogám. V individuálnych prípadoch môžu ponukou vhodnej literatúry pomôcť preklenúť ťažké životné situácie: „*Nástrojom bibliografie je kniha, ale nie každá. Iba vhodne vybraná kniha môže vhodne pôsobiť na psychický život chorého a zabrániť chvíľam znechutenia a pochybností.*“

Text: Mgr. Darina Kráľová, UK UCM v Trnave

Foto: Benjamína Jakubáčová, KJF v Trnave

Použitá literatúra:

JANČZAK, B. : *Biblioterapia teória a prax. In: Knižnica, roč. 7, č. 2 (2006), s. 7-9.*

PRÁZDNI NOVÝ SUPERKLUB

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave pripravuje pre všetky prázdninujúce deti program pod názvom **PRÁZDNI NOVÝ SUPERKLUB**. Tohto roku sa brána superklubu otvorí po dvadsiaty raz. V roku 1992 sa uskutočnil nultý ročník, keď sme pripravili program pre 11 detí na celý týždeň. Na základe tejto skúsenosti sme si uvedomili, že knižnica nepozná prázdniny a práve v tomto čase máme príležitosť podporovať nadobudnutý kultúrny návyk čítania a pravidelný kontakt s knihou a novými informáciami. Pozorujeme, že každé prázdniny sa vytvorí skupinka detí, ktoré u nás trávajú veľkú časť svojho voľného času. Najlákavejším dňom však je streda. V tento deň pripravujeme spoločný program. Deti sa nemusia vopred prihlasovať, prídu iba vtedy, kedy im to vyhovuje, žiadne stretnutie nie je záväzná. Výnimky tvorili iba výlety mimo mesta, ako bola napríklad návšteva Bibiany v Bratislave alebo Hvezdárne a planetária v Hlohovci. Účasť v klube podmieňujeme platným členstvom v knižnici. Program je koncipovaný tak, aby sme deťom poskytli oddych, zábavu i poučenie. Na rozlúčke s prázdninami nikdy ne-

chýba odmeňovanie najaktívnejších „superklubákov“ diplomami a vecnými cenami. Najvzácnejšie je však tričko s nápisom Prázdninový superklub v Knižnici Juraja Fándlyho v Trnave. Autorom loga Prázdninového superklubu je priateľka knižnice výtvarníčka Oksana Lukomska.

Účastníci otvorenia jubilejného Prázdninového superklubu

ich rodičia, starí rodičia i starší súrodenci, ktorých zaujali naše aktivity. Pracovníčky oddelenia pre deti si vyslúžili od rodičov dokonca i vysvedčenie s veľkou jednotkou. Často sa stáva, že knihovníčky rovnako ako deti, prerušia svoju dovolenku, pretože, keď je streda, treba byť v knižnici. Trochu bilancie Prázdninového superklubu 1992 – 2011 v číslach: Privítali sme viac ako 50 hostí, medzi nimi boli hasiči, záchranári, historici, lesníci, policajti, herci, spisovatelia, výtvarníci, ilustrátori, keramikár, perníkár, jaskyniar, misionár a pod.

Spolu sa uskutočnilo 151 stretnutí. Počet účastníkov spolu: 5 588, rekordná návšteva bola 166 na jednom podujatí, 28 rôznych tvorivých dielní (origami, náramky priateľstva, šijeme pre Barbie, rozprávkový strom, maľovaná brána, maľovaný kameň) a vedomostných a hravých súťaží (scrabble, slovné preteky, milionár, hlavolamy, krížovky, maľované krížovky). Pri organizácii letných aktivít nám vo viacerých ročníkoch finančne pomohlo Mesto Trnava.

Počas mesiacov júl a august sa deti stretávajú aj s časopisom Čaruška, ktorý vychádza dvakrát ročne už šestnásty rok, a do ktorého môže prispieť každý malý čitateľ. Vždy sa tam nájde aj úloha na prázdniny. Je to tak aj v jubilejnom roku 2012.

Veľa účastníkov nám počas organizovania superklubu vyrástlo a prekročilo hranicu 15 rokov, v nasledujúcich ročníkoch potom pracovali ako dobrovoľníci. V tomto jubilejnom ročníku mnohí z nich zasadnú do kresla pre host'a. Okrem nich prídu ďalší zaujímaví hostia. Sme presvedčení, že aj v tomto roku sa naši detskí čitatelia prázdninových dlhých chvíľ báť nemusia, že opäť nájdu cestu do knižnice, kde nájdu nových kamarátov, odych, poučenie i zábavu.

Účasť detí na týchto stretnutiach každým rokom stúpa. Napr. pred desiatimi rokmi navštívilo Prázdninový superklub 143 detí, v minulom roku sa superklubu zúčastnilo 842 detí, čo bolo priemerne 93 účastníkov na jedno podujatie. Trnavské deti často privedú i svojich kamarátov, ktorí v meste iba prázdninujú. Počas 20 rokov sme privítali v superklube deti nielen z celého Slovenska, a z Česka, ale i z Rumunska, Rakúska, Nemecka, Španielska, z Anglicka i z Ameriky. Teší nás, že s deťmi prichádzajú aj

*Text a foto: Benjamína Jakubáčová,
Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave*

OCENENIE PRE KNIHOVNÍKOV

Ocenenie pre riaditeľa Galantskej knižnice

Dňa 17. 5. 2012 v Zrkadlovej sieni Divadla Jána Palárika v Trnave udeľoval Trnavský samosprávny kraj ocenenia kultúrnym pracovníkom. Pri príležitosti Dňa múzeí udelil Pamätnú medailu predsedu Trnavského samosprávneho kraja 27 jednotlivcom a 7 kolektívom. Ocenení si prebrali medailu z rúk Augustína Hambálka, Józsefa Kvardu – podpredsedov TTSK a Ľudovíta Dauča, hlavného kontrolóra TTSK.

Medzi vyznamenaných jednotlivcov patrí aj Mgr. Štefan Polák, riaditeľ Galantskej knižnice. Vo funkcii riaditeľa knižnice je od marca roku 2004. Za tento čas sa zaslúžil

Mgr. Štefan Polák

o rozvoj a skvalitnenie knižničného fondu, čím sa rozšírila ponuka dokumentov a zvýšilo sa množstvo odborných kníh vychádzajúcich v ústrety potrebám našich čitateľov. Mimoriadne významný je aj proces informatizácie knižnice, kedy bola vybudovaná internetová stránka knižnice, jej online katalóg a doplnené počítačové vybavenie. Počas jeho pôsobenia prešla knižnica aj rekonštrukciou interiéru, ktorej ďalšia etapa prebehne počas letných mesiacov tohto roka. Blízky vzťah k čitateľom prezrádzajú aj časté podujatia venované najmä najmenším návštevníkom knižnice - Noc s Andersenom, detské tvorivé dielne, kreslenie na asfalt, stretnutia s autormi Karolom Fellingierom, Gabrielou Futovou, Mirom Regitkom a pravidelné exkurzie pre žiakov zo škôl v okrese Galanta.

Dospelým čitateľom boli určené besedy s viacerými populárnymi spisovateľmi ako sú Petra Nagyová-Džerengová, Kamil Peteraj, Tomáš Janovic, Ľubomír Feldek, Pavel Dvořák a ďalší.

Všetky tieto aktivity podstatne prispeli k zvyšovaniu počtu návštevníkov a zároveň aj k zvyšovaniu počtu výpožičiek. Mgr. Štefanovi Polákovi gratulujeme k získaniu tohto významného ocenenia, ktoré mu bolo udelené za dosiahnuté pracovné úspechy v oblasti kultúry a zároveň k blížiacemu sa životnému jubileu. Pri tejto príležitosti prajeme p. riaditeľovi veľa ďalších osobných aj pracovných úspechov!

Text: *Ing. Lenka Medovčíková, Galantská knižnica*

Foto: *archív Galantskej knižnice*

Pamätnou medailou predsedu TTSK Tibora Mikuša boli ocenení aj ďalší knihovníci v našom kraji:

BOŽENA MIŠOVIČOVÁ získala ocenenie za celoživotnú prácu pri príležitosti jej životného jubilea – 75 rokov. Okrem svojej učiteľskej profesie sa venovala aj práci v Obcej knižnici v Dolných Zeleniciach, ktorú vedie nepretržite od roku 1975. Skúsenosti zo svojej dlhoročnej pedagogickej praxe využíva aj pri práci v knižnici, pravidelne organizuje v knižnici rôzne súťaže i kultúrne podujatia zamerané na výchovu detí

a mládeže. Pravidelne sa zapája aj do kultúrneho života obce, aktívne pracuje v Miestnej pobočke Jednoty dôchodcov.

MAGDALÉNA HOLUBOVÁ dôverne pozná prostredie verejných knižníc v Hlohovci i v Leopoldove a od roku 1995 až po súčasnosť pôsobí v Univerzitnej knižnici Trnavskej univerzity vo funkcii zástupkyne riaditeľky a v pracovnom zaradení katalogizátorky. Svojimi poznatkami a skúsenosťami výrazne ovplyvnila odbornú knihovnícku činnosť na všetkých pracoviskách. V ostatnom období sa výraznou mierou podieľala na tvorbe zásadných legislatívnych materiálov zameraných na prácu so záverečnými prácami. Je mimoriadne pozitívne vnímaná pre jej profesionálny prístup k práci ale aj pre jej kvalitné ľudské vlastnosti. Neoceniteľným je jej zmysel pre humor. Je dlhoročnou členkou Spolku slovenských knihovníkov a v tomto roku sa dožíva významného životného jubilea. Takmer celý svoj profesný život strávila v knihovníctve, má bohaté skúsenosti z viacerých oblastí knižničnej činnosti. Jej zásadnou činnosťou je katalogizácia knižničného fondu, jej odborný záber však významne dopĺňa informatizácia a manažment knižníc.

EMÍLIA ŠEBESTOVÁ nastúpila do Záhorskej knižnice v júli roku 1974, dá sa povedať, že celý svoj pracovný životopis písala v knižnici. Ku knihám mala vždy veľmi blízko, práca s nimi pre ňu nebola povinnosťou, ale potešením. Čitateľská verejnosť v Senici si ju najviac obľúbila ako sčítanú vedúcu oddelenia beletrie s dobrým čitateľským vkusom, ako organizátorku desiatok literárnych večerov, besied a stretnutí s celým radom slovenských i českých spisovateľov. Patrí k iniciátorom vzniku celoslovenskej autorskej súťaže Literárna Senica Ladislava Novomeského. Dnes pracuje vo funkcii vedúcej Útvoru knižnično-informačných služieb, zodpovedá za kvalitu a spracovanie celého súboru knižničného fondu knižnice. Od roku 1996 je zástupkyňou riaditeľky Záhorskej knižnice. Dlhé roky pracovala i v Odborovom zväze pracovníkov knižníc a v Spolku slovenských knihovníkov.

Všetkým oceneným srdečne blahozeláme a prajeme veľa zdravia a tvorivého elánu!

SÚŤAŽ O NAJKRAJŠIU ČITATEĽSKÚ MOMENTKU

Z príležitosti 85. výročia KJF v Trnave vyhlásila Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, v spolupráci s Galantskou knižnicou v Galante, Záhorskou knižnicou v Senici a Žitnoostrovnu knižnicou v Dunajskej Stredě FOTOSÚŤAŽ na tému

„NAJKRAJŠÍ ČITATEĽSKÝ ZÁŽITOK“

Súťaže sa môže zúčastniť každý amatérsky fotograf nad 15 rokov. Podrobnejšie informácie a propozície sú zverejnené na internetovej stránke KJF v Trnave <http://www.kniznicatrnava.sk/sk/nasli-sme-vas/>

Termín uzávierky: 15. september 2012

Vyhodnotenie: december 2012

Podrobnejšie informácie: kniznica@kniznicatrnava.sk

ZO ŽIVOTA KRAJSKEJ POBOČKY SSK V TRNAVE

Novinky z knihovnickej spolkovej činnosti v Trnave

Krajská pobočka Spolku slovenských knihovníkov Trnava má v tomto roku 73 členov. Činnosť pobočky organizačne zabezpečuje a koordinuje výbor v zložení: Mgr. Lívia Koleková – predsedníčka, PhDr. Zuzana Martinkovičová – tajomníčka, pokladníčka, Mgr. Katarína Soukupová, Jana Brliťová, Benjamína Jakubáčová, Iveta Šimčíková, Ľudmila Horváthová.

Každoročne si naplánujeme niekoľko aktivít, ktorými sa snažíme zaujať našich členov. Aktivity sú zamerané jednak na propagáciu knižníc a knihovníctva a na podporu myšlienky spolupatričnosti knihovníkov. Z činnosti za minulý rok vyberáme: V marci sa uskutočnil Týždeň slovenských knižníc. Celoslovenský Spolok slovenských knihovníkov prevzal záštitu najmä nad Nocou s Andersenom, ktorá bola akýmsi vyvrcholením Týždňa slovenských knižníc. Záštita sa prejavila najmä propagáciou tohoto podujatia v celoštátnych médiách. V našom kraji sa do už všeobecne známeho podujatia v roku 2011 zapojilo 10 knižníc a zúčastnilo sa ho 324 detí.

Uskutočnili sme 2 burzy kníh. Najprv 9. a 10. júna 2011 v čítárni KJF v Trnave. Burzu navštívilo 370 záujemcov, ktorí si z ponúknutých 2500 kníh vybrali 818.

Druhá burza bola 28. a 29. septembra 2011. Predalo sa na nej 366 kníh. Konala sa tiež v priestoroch čítárne knižnice. Z výťažku z oboch búrz boli uhradené čiastočné náklady na exkurziu do Žiliny. V júni 2011 sme uskutočnili odborný seminár na tému Firemná kultúra, o ktorom sme podrobnejšie písali v Knižničnom spravodajcovi č. 1/2011. September patril už tradične výletu. 21. septembra 2011 sme usku točnili exkurziu s názvom Knižničné a informačné služby v Žiline, o ktorej píšeme v Knižničnom spravodajcovi č.

Jarná burza kníh

2/2011. Náš spolkový knihovnícky rok sme ukončili 16. decembra 2011 slávnostnou členskou schôdzou. Programom tejto schôdze bola návšteva verejnej generálky Eugen Onegin v Divadle Jána Palárika v Trnave a neformálne posedenie spojené s bilancovaním uplynulého roka a plánovaním budúceho roka v pobočke. Činili sme sa aj v oblasti propagácie a edičnej činnosti. Bulletin KP SSK Trnava sme v roku 2011 vydali dvakrát. 1. číslo v júni a 2. v decembri. Činnosť našej pobočky sme propagovali aj na knihovníckom veľtrhu Bibliotéka. Na Bibliotéke 2011 sa prezentovala Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave spolu s ostatnými regionálnymi knižnicami kraja. Pri tejto príležitosti knižnice spolu vydali propagačnú skladačku, ktorá okrem regionálnych knižníc v samostatnej časti propaguje aj činnosť našej krajskej pobočky SSK.

A aké sú naše aktivity v tomto roku?

V 1. polroku 2012 už máme za sebou Týždeň slovenských knižníc, ktorý sa konal od 26. do 30. marca 2012. Aj tohto roku sa naša pobočka SSK aktívne pripojila k propagovaniu a realizovaniu tejto skvelej akcie. Vyvrcholením bola Noc s Andersenom, známa medzinárodná akcia na podporu čítania.

Burzu kníh sme tentoraz inovovali. Uskutočnila sa počas celého týždňa, v termíne od 19. do 22. júna 2012 v priestoroch čítarne Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave. V pondelok 18. júna sme sa venovali príprave a noseniu kníh na burzu. Každý účastník dostal zlosovateľné lístky a na záver burzy – v piatok sa uskutočnilo žrebovanie. 3 výhercovia dostali knihu. Predalo sa 900 kníh a výtazok z burzy pôjde na dofinancovanie tohtoročnej exkurzie do Prahy.

Vzdelávanie sa uskutočnilo v máji, tentoraz bolo zamerané na biblioterapiu a možnosti jej využitia v knižniciach. Tomuto podujatiu je venovaný samostatný článok v tomto čísle spravodajcu.

Septembrová exkurzia bude tentoraz do zahraničia, navštívime Prahu. Výlet bude dvojdňový, uskutoční sa 21. - 22. septembra 2012. Cieľom našej exkurzie je Národná technická knižnica v Prahe v piatok a v sobotu dopoludnia prehliadka historickej Prahy. Aj tohto roku chceme urobiť slávnostné vianočné – koncoročné posedenie so sviatočným programom. O dianí v našich knižniciach vás chceme informovať aj prostredníctvom Bulletinu.

Vážení knihovníci, členovia spolku SSK aj nečlenovia, verím, že vás niektoré z našich aktivít oslovili a pridete medzi nás. Teším sa na stretnutie na niektorom našom podujatí!

Text: Mgr. Lívia Koleková, predsedníčka KP SSK v Trnave
Foto: Archív KJF v Trnave

VÝSLEDKY DOTAČNÉHO SYSTÉMU MK SR V ROKU 2011

V rámci Dotačného systému MK SR na Rok 2011 vypracovali verejné knižnice TTSK 21 projektov. Úspešných bolo 11 projektov, ktoré boli podporené sumou 33.300 €.

Program 2. Podprogram 2.1: knižnice a knižničné činnosti – o finančnú podporu požiadal 7 verejných knižníc v metodickej pôsobnosti KJF v Trnave, ktoré vypracovali 10 projektov v hodnote 45.615 €. Podporených bolo 5 projektov v celkovej hodnote 18.300 €. Úspešné knižnice: KJF v Trnave 2 projekty v celkovej hodnote 12.100 €, MsK mesta Piešťany 2 projekty v hodnote 3.800 €, Obecná knižnica Bohdanovce nad Trnavou 2.400 €. Regionálne knižnice podali 2 projekty, ktoré však neboli podporené.

Program 2. Podprogram 2.5: akvizícia knižníc – podaných bolo 11 projektov v hodnote 38.265 €, podporených bolo 6 projektov v hodnote 15.000 €. Úspešné knižnice: KJF v Trnave 10.000 €, MsK Leopoldov 800 €, MsK knižnica Piešťany 2.000 €, MsK Hlohovec 1.200 €, OK Čhtelnica 500 €, OK Krakovany 2.000 €, OK Veľké Orvište 900 € a OK Zvončín 620 €. V rámci regionálnych knižníc získali podporu Galantská knižnica 4.000 €, Záhorská knižnica 5.000 € a Žitnoostrovská knižnica 4.000 €.

Program 4. Podprogram 4.5.6: aktivity z oblasti literatúry a knižnej kultúry – o dotáciu požiadala len KJF v Trnave. Výška schválenej dotácie je 1.000 €.

Z REGIÓNOV

KNÍŽNICA v HLOHOVCI 1927 - 2012

85 rokov vzdelávania a kultúry pre občanov

„Na doplnenie a prehĺbenie vzdelanosti všetkých vrstiev obyvateľstva obce sú povinné zakladať verejné knižnice so vzdelávacou, náučnou i zábavnou literatúrou, ktorá má skutočnú vnútornú hodnotu.“ Mesto Hlohovec splnilo literu zákona o verejných knižniciach z r. 1919 pred 85 rokmi a v roku 1927 založilo Verejnú obecnú knižnicu v Hlohovci. Bola umiestnená v jednej miestnosti a funkciu knihovníka vykonával zvyčajne učiteľ popri zamestnaní. Otvorená bola dvakrát v týždni.

Profesionalizovať sa knižnica začala po druhej svetovej vojne v roku 1952, kedy bola zriadená Okresná ľudová knižnica v Hlohovci. Prvé konkrétne informácie o výsledkoch činnosti knižnice pochádzajú z roku 1955 a sú zaznamenané v prvom z jedenástich zväzkov kroniky knižnice. V tom období mala knižnica 2 pracovníčky, 4.522 kníh,

ktoré si 520 čitateľov požičalo 11.008 krát. Knižnica bola presťahovaná do oveľa vyhovujúcejších priestorov na Námestí sv. Michala, čitateľom slúžili dve oddelenia – krásnej literatúry a literatúry pre deti. Ďalšie priestorové zlepšenie nastalo pre knižnicu v roku 1968, keď sa na pôvodnú prízemnú budovu pri stavilo prvé poschodie a pribudlo oddelenie náučnej literatúry.

Knižnica rozširovala rozsah svojej činnosti aj otvorením svojej pobočky na Základnej škole na Kopernikovej ulici v roku 1979. Druhou pobočkou mestskej knižnice sa v roku 1980 stala obecná knižnica miestnej časti Šulekovo. Posledná rozsiahla adaptácia knižnice a rozšírenie jej priestorov bolo uskutočnené v roku 1986. Umožnila rozšírenie služieb knižnice o hudobné oddelenie a spoločenskú miestnosť knižnice, kde sa odvtedy uskutočnilo množstvo väčších i menších podujatí pre deti i dospelých.

Kronika našej knižnice je zároveň aj kronikou spoločenskej doby, na ktorú knižnica reagovala výberom kníh, ktoré ponúkala svojim čitateľom, ale najmä podujatiami, ktoré pre svojich návštevníkov pripravovala. Za 85 rokov existencie privítala knižnica v Hlohovci veľa významných slovenských spisovateľov. Fotografie z besied a bezprostredné dojmy, zapísané spisovateľmi do kroniky svedčia o tom, že sa im v Hlohovci páčilo. Ale v kronike nachádzame napríklad aj záznam o tom, ako

v 60. rokoch minulého storočia zorganizovala hlohovská knižnica v rámci myšlienky „knižnice pomáhajú družstevníkom“ besedy o knihe Mechanizácia prác vo vinohradoch a sadoch, alebo na tému Kfírna technika a príprava krmív. Dnes v rámci myšlienky „zachráňme naše deti pred závislosťou“ organizuje knižnica podujatia na podporu aktívneho trávenia voľného času a nakupuje literatúru s protidrogovou tematikou.

Tradíciu v aktivitách knižnice mali večery poézie, na ktorých často vystupovali študenti – budúci herci, pochádzajúci z Hlohovca a ich priatelia. A tie múzy, poletujúce nad Hlohovcom, boli možno inšpiráciou ku vzniku novej literárnej súťaže začínajúcich autorov Hlohovská ruža. Jej prvý ročník zorganizovala knižnica v roku 1974, posledný, 13. ročník, sa konal v roku 1989. Počas svojho trvania povzbudila s úľ a ž do tvorivého písania množ-

stvo detí, študentov i dospelých a starší Hlohovčania dodnes nostalgicky spomínajú na zážitky z gala večerov pri udeľovaní ocenení. Za pokračovanie tejto literárno-poetickej tradície by sa mohli pokladať predvianočné stretnutie pri čítaní prác regionálnych autorov, ktoré sú každoročným vyvrcholením aktivít knižnice od roku 1998 dodnes.

Veľký záujem medzi Hlohovčanmi, najmä deťmi, vzbudilo otvorenie hudobného oddelenia knižnice v roku 1987. V oddelení vznikali audiovizuálne programy, ktoré využívali školy na hodiny hudobnej výchovy v knižnici. Pre návštevníkov oddelenia boli pripravené hudobné boxy na vypočutie si bohatej zbierky platní, magnetofónových kaziet, CD nahrávok, v spoločenskej miestnosti sa premietali dokumentárne i hrané filmy, rozprávky. Pre deti z neďalekého sídliska bolo hudobné oddelenie miesto, kde príjemne trávili čas a mnoho nového sa dozvedeli. V roku 2001 bolo hudobné oddelenie z úsporných dôvodov zrušené. Rovnako aj pobočka knižnice na ZŠ na Kopernikovej ulici.

Významné miesto v podujatiach knižnice zohrávali v rokoch 1995 – 1998 predpremiéry televíznych filmov, natočených podľa literárnych predlôh v spolupráci so Slovenskou televíziou. Na predpremiéry do hlohovskej knižnice chodili známi slovenskí herci, režiséri, scenáristi, kameramani a dramaturgovia. V roku 1993 prekročila knižnica hranice Slovenska a stala sa členskou knižnicou UNESCO Network of Associated Libraries (UNAL). V knižnici pribudli časopisy vydávané UNESCO v anglickom jazyku, pribudli kontakty na členské knižnice v iných krajinách, možnosť zbierať nové skúsenosti a informácie ale i nadväzovať nové priateľstvá. Jednou z týchto knižníc bola aj

Školská knižnica Základnej školy Ob Dravinji v Slovinských Konjiciach, Slovinsko. Spolupráca našich knižníc vyústila až do podpísania oficiálnej zmluvy o priateľstve miest Slovinské Konjice a Hlohovec. Knižnice spolupracovali najmä v rámci medzinárodnej výtvarnej súťaže v tvorbe knižnej značky EX LIBRIS HLOHOVEC, ktorá vznikla na pôde knižnice v roku 1997 ako aktivita na podporu tvorivého trávenia voľného času detí. Súťaž za roky svojho trvania prerástla v medzinárodný projekt, ktorý spája mnohé štáty, mestá a ľudí, od roku 2003 je jej hlavným organizátorom občianske združenie EX LIBRIS AD PERSONAM HLOHOVEC.

To bola stručná exkurzia do minulosti jubilantky knižnice. Aká je táto 85-ročná dáma v súčasnosti? Má 7 pracovníčok, v roku 2011 evidovala vo svojom fonde 73.486 kníh, ktoré si 3.560 čitateľov požičalo 156.050 krát. Zo svojej kamennej budovy vykročila do virtuálneho sveta. Pomocou on-line katalógu knižnice, vystavenom na webovej stránke knižnice www.kniznica.mskchc.sk a na www.hcregion.sk si môžu používatelia knižnice v pohodlí svojho domova pozrieť, či knihy, ktoré potrebujú, má naša knižnica vo svojom fonde a zarezervovať si ich pomocou e-mailu alebo telefonicky. Poskytuje bezplatné internetové služby na ôsmich staniach v oddelení pre dospelých používateľov a na dvoch v oddelení pre deti. Medzi základné služby knižnice však naďalej patrí požičiavanie kníh a iných dokumentov v priestoroch knižnice i domov, medziknižničná výpožičná služba, informačné služby, programy na podporu a rozvoj čitateľských aktivít detí a mládeže, semináre informačnej výchovy pre základné a stredné školy, stretnutia so spisovateľmi, vydavateľmi a inými tvorivými osobnosťami a prezentácie nových kníh. Pretože knižnica vždy bola, je a bude inštitúciou, ktorá poskytuje občanom Hlohovca vzdelanie a kultúru.

Text: Helena Pekarovičová, MsKC

Foto: Alexander Psica

SPRAVODAJSTVO ZO ŽIVOTA ŽITNOOSTROVNEJ KNIŽNICE V DUNAJSKEJ STREDE

Aj tento rok mládežnícke oddelenie Žitnoostrovnej knižnice, tak ako po mnohé roky, zorganizovalo súťaž "**Kráľ čitateľov 2012**". Najprv sa uskutočnilo školské kolo a najlepších desať šiestakov a siedmakov z obidvoch slovenských škôl postúpilo do mestského kola súťaže, ktorá sa konala v priestoroch knižnice. Deti mali pripravené háčky s otázkami, ktoré mali vyplniť. Otázky boli prispôsobené učivu literatúry obidvoch ročníkov zvlášť. Mali k dispozícii pomôcky, z ktorých mohli čerpať. Použila som básne M. Rúfusa, J. Smreka, J. Lenka, T. Janovica, poviedky J. G. Tajovského, M. Kukučína, J. C. Hronského, ako aj knihy R. Kiplinga, K. Maya, A. C. Doylea, J. Londona, E. Kästnera, R. Morica, J. Mlčochovej, R. Brata, T. Brezinu, G. Futovej a Ezopove bájky. Titul "Kráľa čitateľov 2012" v kategórii 6.ročník získala **Nikoletta Szabóová**, ako druhý sa umiestnil Ádám Tóth a na treťom mieste skončila Hodošiová Viktória. Titul "Kráľa čitateľov" v kategórii 7. ročník získala **Lucia Stražovanová**, druhé miesto si odniesla Zuzana Machalová a na treťom mieste skončil Ferenc Fodor. Títo žiaci, ako aj ich pedagógovia, boli ocenení knižnými cenami a všetci ostatní zúčastnení žiaci dostali Rytiersku listinu za účasť v súťaži.

V máji sa uskutočnil aj "**Čitateľský maratón**" na ZŠ na Smetanovom háji, ktorého sa zúčastnilo asi 130 detí 1. aj 2. stupňa. Podujatie otvorila p. riaditeľka Benkovská a ďalej viedla p. učiteľka Bratová. Čítalo sa z knižiek Romana Brata "Môj anjel sa vie biť" a "Mordovisko". Deti 1. stupňa čítali "Rozprávky o psíkovi a mačičke".

7. júna 2012 sme mohli privítať obľúbenú spisovateľku **Gabrielu Futovú**. Najprv sme sa rozprávali so štvrtákmi o jej známych knihách Hľadám lepšiu mamu, Lepší otec v hrsti ako kamoš na streche, Nezblázni sa mamička a ďalších. Autorka prezradila, že námet pri písaní svojich kníh čerpá z detstva, napr. nesympatická pani z knihy Keby som bola bosorka, vraj ona takú jej podobnú ženu poznala. Inšpiráciou k tým tajomným farebným paniam bola tiež žena, ktorá mala svoj ský štýl obliekania, čo sa autorke veľmi páčilo. Keď bola malá, niečo vraj pod páčila, podobne ako tomu bolo v knihe

Naša mama je bosorka. Druhé podujatie bolo stretnutie so siedmakmi, kde sme rozoberali knihy Zmätené dvojčky zo slepej uličky a Chlapci padli z višne a dievčatá z jahody. Porozprávala o svojich deťoch a o psíkovi. Ona sama vraj v detstve rada čítala o Rumcajsovi, píše najradšej večer, neznáša netolerantnosť ľudí a relaxuje pri počítačových hrách.

*Text a foto: Alžbeta Androvicsová,
Žitnoostrovná knižnica v Dunajskej Strede*

Výstavy v Žitnoostrovej knižni v Dunajskej Strede

Pri hľadaní nových, lákavých foriem podujatí a propagačných aktivít si zvolila naša knižnica i usporadúvanie rôznych výstav. K tomuto účelu sme si dali vyhotoviť vyhovujúce panely na možnosť inštalácie „ľahších“ výstavných exponátov i dlhú tyč so závesnými klincami pre obrazové výstavy. Snažíme sa však vyhľadať, najmä v našom okrese menej známe resp. neznáme osobnosti, ktoré majú svoje zvláštne „hobby“ a vytvárajú predmety vhodné na propagovanie ich činností. Prezentovali sme už diela keramika - dizajnéra, ručné práce šikovných rúk. Plánujeme sa skontaktovať s osobou, ktorá sa venuje umeleckej rezbe dreva, vyhotovovaniu drevených hračiek, či vytváranie umeleckých predmetov z kostí.

V tomto roku sa nám podarilo uskutočniť päť rôznych výstav. Boli to výtvarné diela maliara – amatéra, starostu obce Hubice **Štefana Radicsa**, výstava umeleckých fotografií stredoškôľakov **Gemerského fotoklubu**, Propagačná výstava stredoškôľskych študentov – **módnych návrhárov**, výstava **Deň Zeme**. Veľký úspech mala i výstava rozprávkových diel **Sándora Eleka** vytvorené na základe jeho ilustrácií v rozprávkovej knižke Barnabása Kovácsa. Snažíme sa propagovať i školy, pôsobiace v našom meste — stredné i základné, najmä diela vytvorené ich študentmi.

*Text: Helena Laczová,
Žitnoostrovná knižnica v Dunajskej Strede*

MAREC V GALANTSKEJ KNIŽNICI

Marec – mesiac knihy. Práve v tomto znamení sa niesol v uplynulom mesiaci život v Galantskej knižnici. 19. marca 2012 sa v priestoroch Galantskej knižnice – pobočka ZŠ SNP – uskutočnilo hlasné čítanie z knihy Meduška. Autorkou tejto krásnej knižky je Elena Čepčková, ktorej okrúhle výročie sme si nedávno pripomenuli. Po hlasnom čítaní deti nakreslili kresby a všetky boli vystavené v odd. literatúry pre deti a mládež.

22. marca 2012 sa konalo stretnutie so spisovateľom Károlyom Fellingierom. Predstavil sa svojou najnovšou knižkou, z ktorej deťom čítal a recitoval. Deti sa mu odvdáčili zaspievaním pesničky a recitovaním básničiek. Na záver K. Fellingier každé dieťa obdaroval svojou knihou a sladkosťami. Deti si odniesli z tohto milého stretnutia zážitok, že sa stretli s ozajstným spisovateľom.

28. marca 2012 sa uskutočnilo v pobočke ZŠ SNP dramatické čítanie z diela Pavla Dobšinského. Prijemnú hodinku pre žiakov pripravila svojim empatickým prejavom a citom pre detskú dušu herečka Divadla Jána Palárika v Trnave Barbora Bazsová.

Završením mesiaca bolo podujatie Noc s Andersenom. Dňa 30. 03. 2012 sa Galantská knižnica, tak ako každoročne, zapojila do medzi národného podujatia na podporu detského čítania. Podujatie sa začalo vystúpením divadelného súboru

Materinky predstavením Čerti a Kačena. Deti boli aktívne zapojené do divadelného predstavenia, čo sa prejavilo veľkým nadšením v záverečnom tanci predstavenia. V knižnici program pokračoval „Andersenom“. Pripomenuli sme si veľkého rozprávkara, na veľkej mape sme si zaznačili, kde sa narodil a kde žil a prečítali sme si rozprávku O škaredom káčatku.

Po hlasnom čítaní prišiel na rad Indián. Prednáška o živote Indiána v minulosti a dnes, ktorú viedol náš čitateľ Ladislav Anda, veľmi zaujala malých čitateľov, ktorí sa zapojili svojimi otázkami a príbehmi, ktoré o Indiánoch poznajú. Potom si spolu s prednášateľom vyhotovili ozajstné indiánske členky s indiánskymi motívmi, ornamentmi a pierkami, ktoré si odniesli domov. Našu akciu podporilo i vydavateľstvo Slovart knižným darom, a tak si deti mohli vypočuť úryvok z knihy P. Nagyovej Džerengovej Klára a mátohy. Kniha zožala veľký úspech. No a zlatým klincom celého „Andersenovho“ dňa bola diskotéka, na ktorej sa deti úplne vybláznili.

Celý mesiac sa konali v Galantskej knižnici exkurzie a informačné prípravy. Deti z galantských škôl ale i z blízkeho okolia prichádzali do knižnice so svojimi učiteľmi. Predstavili sme im knižnicu, jej oddelenia, spôsob registrácie a výpožičky. Veríme, že noví čitatelia nám ostanú verní počas celého roka a nájdú svoje potešenie v knihe.

Text: Angelika Biróová, Galantská knižnica

Foto: archív Galantskej knižnice

DNI DETSKEJ KNIHY V ZÁHORSKEJ KNIŽNICI V SENICI

Posledný májový týždeň sa v Záhorskej knižnici v Senici niesol v znamení detskej knihy. Tohtoročné Dni detskej knihy (DDK) ponúkli bohatý program pre deti i dospelých, ktorí sa práci s deťmi a knihou venujú. V utorok 29. mája sa DDK otvorili besedou s deťmi ZŠ Senica a autorkou knižky „Básničky do detskej izbičky“. Básnická prvotina Seničanky Alice Náhlíkovej deti zaujala, dokonca si nacvičili dramatické scény a recitácie jej nedávno vydaných básničiek.

V stredu 30. júna Záhorská knižnica pripravila podujatie pre dospelých - knihovníkov i pedagógov - ktorí sa problematike detského čítania venujú. Cieľom workshopu s názvom „Čítame s porozumením“ bol prínos nových metód práce s textom, a tým i podpora vytvárania správnych návykov vnímania čítaného textu. Seminár viedla Mgr. Timotea Vráblová, PhD., prezidentka slovenskej sekcie IBBY, v knihovníckych kru-

hoch známa svojimi invenčnými metódami pri práci s detským čitateľom. Jej spôsob prezentácie vtiahal (doslova) do hry každého účastníka workshopu, pričom po podujatí účastníci workshopu mali možnosť prejsť do detského oddelenia a vidieť v praxi nové metódy pri práci s deťmi a čítaným textom na besede s deťmi s názvom „Deti, ktoré nespia“. Beseda na tému, čo by sa stalo, keby mesto zaspalo, viedla PhDr. Magdaléna Fazekašová, ktorá pracovala s knihou Martina Vopěnku „Spiace mesto“. O úspechu a potrebe takejto akcie svedčí i to, že väčšina účastníkov podujatia (deti i dospelí) prejavili záujem o literatúru rozvíjajúcu čitateľskú gramotnosť a knihy z vydavateľstva Trio publishing, s ktorými sa na workshope i besede pracovalo, si sami kúpili.

Vo štvrtok 31. mája sa konal už tradične čitateľský maratón Čítajme si... 2012, ktorý organizovala Linka detskej istoty Unicef. Čítanie z knihy Gabriely Futovej a Romana Brata „Chlapci padli z višne, dievčatá z jahody“ začal zástupca primátora Senice Peter Hutta. Počet čitateľov – účastníkov maratónu, opäť prekonal rekord a s 220 čítajúcimi deťmi v Záhorskej knižnici sme prispeli k prekonaniu celoslovenského rekordu. V ten deň totiž na Slovensku čítalo 35 542 detí. Na deň detí si pracovníčky detského oddelenia pripravili tvorivé dielne a každý detský návštevník dostal sladkú odmenu.

Počas tohtoročných Dní detskej knihy navštívilo knižnicu takmer 300 detí a mnohé si odnášali nielen príjemné zážitky, ale i nové čitateľské preukazy či požičané knihy.

Text: Mgr. Júlia Záhorcová, Záhorská knižnica v Senici

Foto: Mgr. Milan Soukup

DO KNIŽNICE 2

Celoslovenská kampaň *Do knižnice 2 – Nakazení čítaním* vznikla na základe pozitívnych reakcií verejnosti na kampaň *Do knižnice*, ktorá sa uskutočnila v roku 2010. Aj v tomto roku organizátori zvolili súťaže – dve výtvarné, jednu fotografickú a jednu literárnu – ktoré by mali poskytnúť deťom, mladým a tentoraz aj dospelým záujemcom možnosť vyjadriť svoj názor na čítanie a na knižnice rôznymi formami.

Ked' ešte v telke nebolo sto programov...

Úlohou súťažiacich je vymyslieť, zrealizovať a napísať rozhovor s človekom, ktorý patrí medzi seniorov. Rozhovor sa môže týkať ľubovoľnej témy a seniori nemusia byť členom rodiny súťažiaceho. Súčasťou rozhovoru je aj fotografia súťažiaceho so seniorom poskytujúcim rozhovor. Súťaž je určená pre deti a mládež vo veku 6-18 rokov.

Nakazení čítaním – návrh na tričko

Úlohou súťažiacich je vytvoriť výtvarný návrh trička na tému Nakazení čítaním, ktorá je leitmotívom kampane Do knižnice 2. Súťaže sa môžu zúčastniť deti vo veku od 6 rokov, mládež a mladí ľudia do veku 25 rokov.

Ticho! Smejeme sa

Úlohou súťažiacich je vymyslieť a nakresliť vtipy na témy:

Čítanie

Deti a knihy

Knižnica a deti

Súťaže sa môžu zúčastniť deti, mládež a dospelí bez obmedzenia veku.

Pristihnutí pri čítaní – fotografická súťaž

Úlohou súťažiacich je „pristihnúť“ niekoho alebo niečo pri čítaní kníh. Fotografie môžu byť náhodné, ale aj štylizované a zachytávať môžu nielen ľudí ale aj zvieratá a veci. Súťaže sa môžu zúčastniť deti a mládež vo veku 6-18 rokov.

Súťažné práce je potrebné zaslať na adresu dokniznice@gmail.com do 30. 9. 2012. Bližšie informácie a podrobné pravidlá súťaží nájdete na www.dokniznice.sk

Zdroj: www.dokniznice.sk

Knižničný spravodajca. Časopis pre verejné knižnice Trnavského samosprávneho kraja
Ročník 39, č. 1, rok 2012

Vydala: Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Zriaďovateľ: Trnavský samosprávny kraj

Edícia Metodika

Zodp. redaktor: Mgr. Lívia Koleková

Predseda redakčnej rady: Bc. Ivana Gálusová

Členovia redakčnej rady: Zuzana Fajnorová, Benjamína Jakubáčová, Helena Laczová,

PaeDr. Matúš Nižnanský, Helena Pekarovičová, Mgr. Júlia Záhorcová

Neprešlo jazykovou úpravou

Rozsah: 20 s. Nepredajné

Registrácia: MK SR EV 3657/09